Pravilnik o obračunu kamata

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Pravilnikom o obračunu kamata (u nastavku teksta: Pravilnik) Banka uređuje:

- vrste i visinu kamatnih stopa,
- ugovaranje kamatnih stopa,
- metode obračuna kamata,
- način obračuna i naplate kamata te
- valutiranje, računanje dana za obračun i naplatu kamata i sl.

Članak 2.

(1) Pored stavki navedenih u članku 1., Banka Pravilnikom utvrđuje i osnove načina izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope (u nastavku teksta: EKS), a na detaljnije izračune i iskazivanje EKS-a Banka će primjenjivati metodologije propisane u podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke (u nastavku teksta: HNB).

(2) Banka ugovara redovne i zatezne kamate sukladno odredbama Odluke o kamatnim stopama Banke i Pravilnika te zakonskim propisima na:

1. Aktivne poslove:
   - plasirane kredite,
   - revolving kredite,
   - eskontirane mjenice,
   - faktoring,
   - okvirne kredite po poslovnim računima;
   - dopuštena prekoračenja po tekućim računima;
   - dane depozite i
   - vrijednosnice (potraživanja) koje Banka primi od klijenata.
2. Pasivne poslove:
   - primljene kredite,
   - primljene depozite te,
   - vrijednosnice (obveze) koje je izdala Banka.

(3) Ako ugovorom s nalogodavcem nije drugačije utvrđeno, odredbe ovog Pravilnika Banka će primjenjivati i na plasmane koje odobrava u ime i za račun i iz sredstava nalogodavca.

(4) Odredbe Pravilnika Banka će primjenjivati na sve klijente Banke (domaće i strane fizičke i pravne osobe te druge poslovne subjekte), izuzev u slučajevima kada je to Pravilnikom izričito drugačije određeno.

Članak 3.

(1) Pojam kvartal podrazumijeva sljedeća razdoblja:

- prvi kvartal: obuhvaća razdoblje od 01.01. - 31.03.,
- drugi kvartal: obuhvaća razdoblje od 01.04. - 30.06.,
- treći kvartal: obuhvaća razdoblje od 01.07. - 30.09. i
- četvrti kvartal: obuhvaća razdoblje od 01.10. - 31.12.

(2) Pojam ***referentno razdoblje*** podrazumijeva razdoblje u kojem Banka primjenjuje unaprijed utvrđenu referentnu kamatnu stopu.

(3) Sukladno Zakonu o zaštiti potrošača i Zakonu o kreditnim institucijama (u nastavku teksta: ZOKI), pojam ***potrošač*** obuhvaća svaku fizičku osobu koja je klijent Banke.

Članak 4.

(1) Izrazi korišteni u ovom Pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

2. VISINA I UGOVARANJE KAMATNIH STOPA

Članak 5.

(1) Visinu kamatnih stopa Banka utvrđuje Odlukom o kamatnim stopama Banke.

(2) Kamatne stope Banka iskazuje i ugovara u postotku na godišnjoj razini.

(3) Vrsta, kategorija i visina kamatne stope sastavni su dio ugovora između Banke i klijenta.

3. KATEGORIJE KAMATNIH STOPA

Članak 6.

(1) S obzirom na svojstvo promjenjivosti kamatne stope, kamatne stope u poslovanju Banke mogu biti:

1. fiksne kamatne stope ili
2. promjenjive kamatne stope (kamatne stope s mogućnošću izmjene visine kamatne stope):
   - kamatne stope vezane uz promjenu tržišne referentne kamatne stope (u nastavku teksta: Promjenjiva kamatna stopa),
   - kamatne stope promjenjive na temelju odluke nadležnih tijela Banke (u nastavku teksta: Administrativna kamatna stopa),
   - kamatne stope promjenjive na temelju

odluka vanjskih nadležnih, odnosno institucija (npr. HBOR, EBRD, Republika Hrvatska, EU, nadležnih sudova i sl.).

3. kombinirana kamatna stopa

3.1. Fiksna kamatna stopa

Članak 7.

(1) Fiksna kamatna stopa je kamatna stopa koja, od dana zaključivanja ugovora do dana konačnog povrata kredita ili depozita, nije podložna promjenama.

(2) Banka može utvrditi fiksne kamatne stope za pojedine vrste proizvoda ili ugovorom za svaki pojedini plasman.

(3) Banka za pojedine vrste proizvoda ili ugovorom za svaki pojedini plasman može utvrditi više razdoblja u kojima se primjenjuje različita visina fiksne kamatne stope, a koje nisu podložne promjenama za vrijeme razdoblja primjene.

(4) Iznimno od odredbi stavaka 1. i stavka 3. ovog članka, visina kamatne stope, koja je ugovorena kao fiksna kamatna stopa, može biti izmijenjena isključivo uz suglasnost svih ugovornih strana.

3.2. Promjenjiva kamatna stopa

Članak 8.

(1) Promjenjiva kamatna stopa je kamatna stopa promjenjiva temeljem promjene tržišne referentne kamatne stope (u nastavku teksta: *Referentna kamatna stopa*) i koju Banka može, temeljem promjene Referentne kamatne stope koja je ugovorom utvrđena kao osnovica, mijenjati u razdoblju od ugovaranja do povrata kredita.

(2) Prilikom utvrđivanja visine Promjenjive kamatne stope, Banka može Referentnu kamatnu stopu uvećati za kamatnu maržu.

(3) Banka će Promjenjivu kamatnu stopu računati na temelju sljedeće formule:

$$I = aX_t + m$$

gdje je:

I visina Promjenjive kamatne stope, iskazana u postotku,

a vrijednost tržišnog indeksa iskazana u postotku ili postotnim bodovima (u nastavku teksta: *p. b.*). Ako nije posebno navedeno, tada je a = 100%, odnosno a = 100 p. b.;

Xt tržišni indeks iz članka 9. stavak 1. ovog Pravilnika, pri čemu *t* označava vremensko obilježje te,

m kamatne marža, iskazana u postotku ili p. b.

(4) Na izmjenu Promjenjive kamatne stope mogu utjecati komponente koje Banka ugovara kao promjenjive.

(5) Promjenjive kamatne stope mogu imati utvrđene gornje i donje granice (engl. *caps* i *floors*).

U slučaju njihovog ugovaranja, one određuju iznose najvećih, odnosno najmanjih kamatnih stopa tijekom trajanja ugovornog odnosa:

$$f \leq I \leq c$$

gdje je:

f donja granica kamatne stope (engl. *floor)* te

c gornja granica kamatne stope (engl. *cap*).

3.2.1. Referentna kamatna stopa

Članak 9.

(1) Kao Referentnu kamatnu stopu za utvrđivanje Promjenjive kamatne stope Banka može koristiti sljedeće kamatne stope:

1. EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate),
2. NRS (Nacionalna referentna stopa) te
3. druge kamatne stope koje su odraz ponude i potražnje na međunarodnom ili hrvatskom financijskom tržištu.

(2) Promjenjiva kamatna stopa utvrđena je kao zbroj ugovorenog parametra i fiksne marže Banke koja ne smije rasti tijekom otplate kredita i koja mora biti ugovorena zajedno s parametrom. Promjenjiva kamatna stopa vrijedit će do datuma sljedećeg utvrđivanja Promjenjive kamatne stope.

(3) Ako za vrijeme trajanja ugovora određena Referentna kamatna stopa iz stavka 1. ovog članka prestane postojati, sve ugovorne strane pisanim putem će ugovoriti novu Referentnu kamatnu stopu.

Članak 10.

(1) Pod pojmom EURIBOR iz članka 9. stavak 1. točka 1. ovog Pravilnika, Banka podrazumijeva prosječnu međubankarsku kamatnu stopu po kojoj prvorazredne banke unutar Europske monetarne unije nude sredstva denominirana u eurima putem neosiguranih oročenih depozita na rok od jednog dana do dvanaest mjeseci.

(2) EURIBOR svakog radnog dana utvrđuju u Bruxellesu i Banka ga primjenjuje 2 radna dana nakon datuma njegovog utvrđivanja, a prema kalendaru radnih dana koji vrijedi za EUR.

(3) Podaci o vrijednostima EURIBOR-a dostupni su javno na informacijskim sustavima Thomson Reuters i Bloomberg kao i na internetskim stranicama *www.global-rates.com* i *www.euribor-rates.com*.

Članak 11.

(1) Pod pojmom NRS iz članka 9. stavak 1. točka 2. ovog Pravilnika, Banka podrazumijeva stopu prosječnih troškova izvora sredstava hrvatskoga bankovnog sektora (banaka i štednih banaka) s obzirom na:

1) određeno proteklo razdoblje:
   - 3 mjeseca (3M);
   - 6 mjeseca (6M) ili
   - 12 mjeseci (12M).
2) vrstu izvora:
   - depoziti fizičkih osoba;
   - depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora te
   - svi ostali izvori sredstava banaka);
3) relevantnu valutu:
   - EUR;
   - USD;
   - CHF i
4) obuhvat sredstava:
   - 1 – za sredstva fizičkih osoba,
   - 2 – za sredstva fizičkih osoba i pravnih osoba iz nefinancijskog sustava i
   - 3 – za sva sredstva primljena od svih fizičkih i pravnih osoba.

Naziv svakog NRS-a sadržava jasnu naznaku obuhvata sredstava, naznaku duljine razdoblja na koje se odnose izvorni podaci na osnovi kojih se NRS izračunava te oznaku valute sredstava.

(2) Kamatne stope za kredite Banka mijenja dva puta godišnje, i to 1. siječnja (za referentno razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja) i 1. srpnja (za referentno razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca).

(3) Prilikom promjene kamatnih stopa na dan 1.1., Banka primjenjuje NRS objavljen u studenom prethodne godine, a prilikom promjene na dan 1.7., primjenjuje NRS objavljen u svibnju tekuće godine.

(4) Metodologija izračuna NRS-a, kao i podaci o prosječnim troškovima izvora sredstava hrvatskog bankovnog sektora, dostupni su na internetskoj stranici HNB-a *www.hnb.hr*.

3.2.2. Marža

Članak 12.

(1) Odlukom o kamatnim stopama Banke Banka može određivati maržu za pojedine vrste proizvoda

(2) Iznimno od odredbi prethodnog stavka, za svaki pojedini plasman Banka može odrediti maržu odlukom nadležnog tijela ovlaštenog za odlučivanje o određenom plasmanu, a sukladno Odluci o ovlastima u odobravanju plasmana.

(3) Maržu iz stavka 1. ovog članka, Banka će utvrđivati kao postotak ili postotni bod uvećanja Referentne kamatne stope na godišnjoj razini.

Članak 13.

(1) Banka će maržu iz članka 12. ovog Pravilnika ugovarati kao nepromjenjivu.

(2) Banka maržu ugovara ovisno o namjeni plasmana, odnosno predmetu i području plasiranja sredstava, kao i o bonitetu i kreditnoj sposobnosti klijenta.

3.3. Administrativna kamatna stopa

Članak 14.

(1) Administrativne kamatne stope koje su promjenjive temeljem odluke nadležnih tijela Banke i koje nisu temeljene na tržišnim referentnim kamatnim stopama, Banka može izmijeniti u slučajevima navedenim u članku 22. ovog Pravilnika.

(2) Kamatne stope iz stavka 1. ovog članka, Banka može izmijeniti u razdoblju od zaključenja ugovora do povrata kredita.

Članak 15.

(1) O promjenama Administrativne kamatne stope iz članka 14. ovog Pravilnika, Banka će obavijestiti potrošača najmanje 15 dana prije nastupa promjene.

3.4. Kamatna stopa promjenjiva na temelju odluke eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija

Članak 16.

(1) Kamatne stope koje su ugovorene na temelju odluka eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija, Banka može izmijeniti u bilo kojem trenutku na temelju odluke eksternog nadležnog tijela, odnosno institucije.

3.5. Kombinirana kamatna stopa

Članak 17.

(1) Banka može ugovoriti kombiniranu kamatnu stopu koja se sastoji od fiksne kamatne stope i promjenjive kamatne stope sa svim svojim odrednicama sukladno dijelu 3.1. i 3.2. ovog Pravilnika, pri čemu inicijalno utvrđena promjenjiva kamatna stopa ne mora biti jednaka fiksnoj kamatnoj stopi.

(2) Fiksnu kamatnu stopu Banka ugovara na prethodno utvrđenu ročnost, s tim da je razdoblje nepromjenjivosti prolongirano do početka prvog referentog razdoblja u kojem Banka počinje primjenjivati promjenjivu kamatnu stopu (npr. ako razdoblje od 3 godine fiksne kamatne stope prestaje 30. travnja, a prvo referento razdoblje počinje 1.

srpnja, za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca, Banka primjenjuje fiksnu kamatnu stopu do 30. lipnja).

4. PONOVNO ODREĐIVANJE VISINE PROMJENJIVE KAMATNE STOPE (REPRICING)

Članak 18.

(1) Promjena visine kamatne stope, odnosno repricing (u nastavku teksta: *Repricing*) predstavlja ponovno određivanje visine kamatne stope koju Banka provodi sukladno ugovorenim uvjetima o promjenjivosti.

(2) Repricing razdoblje je razdoblje između dva uzastopna utvrđivanja visine kamatne stope.

(3) Prilikom sklapanja ugovora, Banka u ugovorima, umjesto naziva Repricing razdoblje, može primjenjivati naziv Referentno razdoblje.

4.1. Učestalost Repricinga

Članak 19.

(1) Banka će:

1. u slučaju ugovorene Promjenjive kamatne stope utvrđene temeljem Referentne kamatne stope iz članka 9. stavak 1. točka 1. ovog Pravilnika, izmjenu visine kamatne stope provoditi polugodišnje, i to 1. siječnja i 1. srpnja ili prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope,
2. u slučaju Promjenjive kamatne stope koja je utvrđena na temelju Referentne kamatne stope iz članka 9. stavak 1., točka 2., izmjenu visine kamatne stope provoditi polugodišnje, i to 1. siječnja i 1. srpnja ili prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope,
3. u slučaju Promjenjive kamatne stope koja je utvrđena na temelju Referentne kamatne stope iz članka 9., stavak 1., točka 3., izmjenu visine kamatne stope provoditi sukladno promjenama Referentne kamatne stope i
4. u slučaju Administrativnih kamatnih stopa, odnosno kamatnih stopa koje su promjenjive na temelju odluke eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija, izmjenu visine kamatne stope provoditi sukladno odlukama nadležnog tijela Banke, odnosno odlukama eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija.

4.2. Formiranje Referentne kamatne stope za Repricing

Članak 20.

(1) Ako pojedinačnim ugovorom ili skupno za pojedini proizvod nije drugačije utvrđeno, Referentne kamatne stope za potrebe Repricinga Banka će formirati na sljedeći način:

1. Za kredite čija je kamatna stopa temeljena na Referentnoj kamatnoj stopi iz članka 9. stavak 1. točka 1. ovog Pravilnika, standardna postavka je stopa EURIBOR-a objavljena dva radna dana prije 20. studenog, sukladno kalendaru radnih dana koji vrijedi za valutu EUR i primjenom od 1. siječnja, odnosno objavljena dva radna dana prije 20. svibnja, sukladno kalendaru radnih dana koji vrijedi za valutu EUR i primjenom od 1. srpnja. Tako utvrđena stopa vrijedi do kraja Repricing razdoblja.
2. Za kredite čija je kamatna stopa temeljena na Referentnoj kamatnoj stopi iz članka 9. stavak 1. točka 2. ovog Pravilnika, standardna postavka je stopa NRS-a objavljena u studenom prethodne godine i primjenom od 1.1. iduće godine, odnosno objavljena u svibnju tekuće godine i primjenom od 1.7. tekuće godine i
3. Za ostale Referentne kamatne stope Banka provodi ažuriranje sukladno uputama i procedurama koji vrijede za predmetne Referentne kamatne stope.

(2) U slučaju kada u jednom Repricing razdoblju bude više isplata tranši kredita ili višekratnih korištenja, za svako korištenje unutar istog Repricing razdoblja Banka će primijeniti kamatnu stopu koja je vrijedila kod prvog korištenja, osim ako to nije drugačije ugovoreno.

4.3. Datum Repricinga

Članak 21.

(1) Banka može primjenjivati sljedeće načine Repricinga:

1. na početku kalendarskih razdoblja:
   - kod mjesečnog Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na početku kalendarskog mjeseca (01.01., 01.02., 01.03. …), sukladno načinu formiranja Referentne kamatne stope za tekuće Repricing razdoblje, utvrđenom u dijelu 4.2. ovog Pravilnika,
   - kod kvartalnog Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na početku kalendarskog kvartala (01.01., 01.04., 01.07. i 01.10.), sukladno načinu formiranja Referentne kamatne stope za tekuće Repricing razdoblje, utvrđenom u dijelu 4.2. ovog Pravilnika,
   - kod polugodišnjeg Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na početku kalendarskog polugodišta (01.01. i 01.07.), sukladno načinu formiranja Referentne kamatne stope za tekuće Repricing razdoblje, utvrđenom u dijelu 5.2. ovog

Pravilnika te

- kod godišnjeg Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na početku kalendarske godine (01.01.), sukladno načinu formiranja Referentne kamatne stope za tekuću godinu, utvrđenom u dijelu 4.2. ovog Pravilnika.

2. na ugovorom ili na drugi način utvrđen datum:
   - kod mjesečnog Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na utvrđeni datum za sljedeće mjesečno Repricing razdoblje (npr. od 15.01. do 15.02. ili npr. od 30.04. do 31.05.),
   - kod tromjesečnog Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na utvrđeni datum za sljedeće tromjesečno Repricing razdoblje (npr. od 15.09. do 15.12. ili npr. od 30.06. do 30.09.),
   - kod šestomjesečnog Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na utvrđeni datum za sljedeće šestomjesečno Repricing razdoblje (npr. od 23.03. do 23.09. ili npr. od 31.01. do 31.07.) te
   - kod godišnjeg Repricinga – kamatnu stopu Banka određuje na utvrđeni datum za sljedeće godišnje Repricing razdoblje, odnosno za sljedećih godinu dana (npr. od 12.05. do 12.05. sljedeće godine ili npr. od 31.12. do 31.12. sljedeće godine.).

(2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovog članka, Banka može primjenjivati i utvrđivati i druge učestalosti Repricinga.

5. MOGUĆNOST PROMJENE ADMINISTRATIVNIH KAMATNIH STOPA

Članak 22.

(1) Banka može promjeniti ugovorene Administrativne kamatne stope na temelju Odluke nadležnog tijela Banke, u svakom od sljedećih slučajeva:

1. promjene stope inflacije, mjerene postotnom promjenom potrošačkih cijena, za više od 3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine[1],
2. za kredite ugovorene uz valutnu klauzulu ili u stranoj valuti, kada je došlo do deprecijacije eura u odnosu na ugovorenu valutu za više od 3 % na razini kalendarske godine[2],
3. povećanja cijena izvora sredstava Banke (kredita, zajmova, izdanih vrijednosnih papira i drugih izvora sredstava),
4. promjenama kamatnih stopa na kredite, odnosno depozite kod drugih banaka.

(2) Pored slučajeva navedenih u stavku 1. ovog članka, Banka može promijeniti ugovorene Adminstrativne kamatne stope iz članka 14. ovog Pravilnika te marže iz članka 12. ovog Pravilnika, kao i uslijed događaja koji mogu utjecati na troškove financiranja i/ili poslovni odnos s klijentom, a koji mogu biti posljedica:

1. promjene propisa, uključujući i promjene ili donošenje novih akata Hrvatske narodne banke (u nastavku teksta: HNB),
2. kretanja premija rizika za Hrvatsku,
3. nemogućnosti financiranja na temelju ugovorene kamatne stope te
4. promjena drugih okolnosti koje utječu na troškove financiranja i/ili poslovni odnos s klijentom.

6. OBRAČUN KAMATE

Članak 23.

(1) U svojem poslovanju Banka može ugovarati sljedeće vrste kamata:

1. redovne kamate,
2. interkalarne kamate i
3. zatezne kamate.

(2) Redovne kamatne stope mogu biti:

1. aktivne - koje Banka obračunava na poslove iz članka 2. stavak. 2. točka 1. Pravilnika i
2. pasivne - koje Banka obračunava na poslove iz članka 2. stavak. 2. točka 2. Pravilnika.

(3) Interkalarna kamata je kamata koju Banka obračunava u razdoblju korištenja kredita.

(4) Zatezna kamata je kamata koju Banka obračunava na dospjele, a nepodmirene obveze.

(5) Pored kamata iz stavka 1. ovog članka u poslovima eskontiranja mjenica i otkupa potraživanja Banka ugovara diskontnu kamatnu stopu, tj. kamatnu stopu koju Banka obračunava od datuma eskonta mjenice ili otkupa potraživanja do datuma dospijeća obveze po eskontiranoj mjenici ili otkupljenom potraživanju.

Članak 24.

(1) Obračun kamata Banka će provoditi na način utvrđen člankom 25. ovog Pravilnika.

(2) Ako nije drugačije ugovoreno, razdoblje za koje Banka provodi obračun kamate uobičajeno odgovara Repricing razdoblju.

(3) Ovisno o tipu proizvoda, načinu i metodi obračuna i ako nije drugačije ugovoreno, računanje dana za

[1] Podrazumijeva stopu inflacije za razdoblje od 12 mjeseci i koje ne mora biti kalendarska godina.

[2] Podrazumijeva promjenu tečaja na godišnjoj razini, tj. zadnji dan godine u odnosu na zadnji dan prethodne godine.

obračun kamata Banka provodi na sljedeće načine:

1. prvi dan ulazi, a zadnji ne ulazi ili
2. prvi dan ne ulazi, a zadnji dan ulazi u obračun.

Članak 25.

(1) Obračune kamata Banka će provoditi na sljedeće načine:

1. na kraju kalendarskih razdoblja – Banka obračunava kamatu za prethodno razdoblje:
   - kod mjesečnog obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na kraju kalendarskog mjeseca (31.01. za siječanj, 28.02./29.02. za veljaču, 31.03. za ožujak…) za proteklo mjesečno obračunsko razdoblje,
   - kod kvartalnog obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na kraju kalendarskog kvartala (31.03., 30.06., 30.09. i 31.12.) za proteklo kvartalno obračunsko razdoblje,
   - kod polugodišnjeg obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na kraju kalendarskog polugodišta (30.06. i 31.12.) za proteklo polugodišnje obračunsko razdoblje ili
   - nekom drugom učestalošću na zadnji dan obračunskog razdoblja (dvomjesečno, godišnje i slično).
2. na ugovorom ili na drugi način utvrđen datum:
   - kod mjesečnog obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na utvrđeni datum u mjesecu za prethodno mjesečno obračunsko razdoblje (npr. 15.02. za razdoblje od 15.01. do 15.02.),
   - kod tromjesečnog obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na utvrđeni datum u tromjesečju za prethodno tromjesečno obračunsko razdoblje (npr. 15.02. za razdoblje od 15.11. do 15.02.),
   - kod šestomjesečnog obračuna – kamatnu stopu Banka obračunava na utvrđeni datum u šestomjesečnom razdoblju za prethodno šestomjesečno obračunsko razdoblje (npr. 15.08. za razdoblje od 15.02. do 15.08.) ili
   - nekom drugom učestalošću na utvrđeni dan u obračunskom razdoblju (dvomjesečno, godišnje, jednokratno i slično).

7. DOSPIJEĆE I NAMIRIVANJE KAMATE

Članak 26.

(1) Kamata s osnove kredita dospijeva na plaćanje zadnjim danom obračunskog razdoblja, odnosno sukladno datumu navedenom u ugovoru, odnosno obavijesti, a namirivanje kamate može biti provedeno:

1. direktnim terećenjem računa klijenta u Banci ili
2. uplatom od strane klijenta ili treće osobe.

8. ISPLATA KAMATA

Članak 27.

(1) Ako nije drugačije ugovoreno, na sredstva na računima klijenata u Banci (depoziti po viđenju i nenamjenski oročeni depoziti), Banka će za iznos obračunate kamate odobriti račun klijenta sukladno dinamici i uvjetima utvrđenim Odlukom o kamatnim stopama Banke, ovim Pravilnikom ili drugim internim aktom Banke kojim je regulirano pitanje isplate kamate.

(2) Na namjenski oročene depozite Banka će obračunavati i isplaćivati kamatu na način utvrđen ugovorom o namjenski oročenom depozitu.

(3) Ako nije drugačije ugovoreno, Banka će sredstva oročenih depozita nakon isteka oročenja, a koja su uvećana za obračunatu kamatu, prenijeti na račun sredstava po viđenju klijenta.

(4) Nakon isteka roka oročenja, Banka će obračunavati kamatu u visini kamatne stope na depozite po viđenju utvrđenu Odlukom o kamatnim stopama Banke, ako klijent nije ugovorio produženje roka oročenja, odnosno ugovorio novo oročenje.

9. PRIJEVREMENA OTPLATA

Članak 28.

(1) Kod prijevremene otplate kredita Banka će obračunati i naplatiti kamatu za razdoblje do dana kada je kredit dijelomično ili u cijelosti prijevremeno otplaćen.

(2) Na ostatak neotplaćenog dijela kredita Banka će obračunavati kamatu sukladno ugovoru.

10. PRIJEVREMENO RAZROČENJE DEPOZITA

Članak 29.

(1) Banka može, na zahtjev klijenta, prijevremeno razročiti depozit.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, ako nije drugačije ugovoreno, Banka će za razdoblje oročenja obračunati kamatu sukladno Odluci o kamatnim stopama Banke.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, ako nije drugačije ugovoreno, Banka će na iznos prijevremeno razročenog depozita obračunati kamatu po stopi različitoj od ugovorene, a sukladno važećim aktima Banke.

11. METODE OBRAČUNA KAMATA

Članak 30.

(1) Prilikom obračuna i izračunavanja redovnih kamata, za računanje dana Banka može koristiti sljedeće metode:

1. engleska metoda - prema kojoj godina ima 365 dana (prijestupna godina 366 dana), a dane u mjesecima Banka obračunava prema kalendaru,
2. njemačka metoda - prema kojoj godina ima 360 dana, a svaki mjesec 30 dana te
3. francuska metoda - prema kojoj godina ima 360 dana, a dane u mjesecima Banka obračunava prema kalendaru.

(2) Metode obračuna kamata dane su u Prilogu 1. Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 31.

(1) Ako nije drugačije ugovoreno, kod kredita građanima kod kojih se otplata vrši u jednakim mjesečnim anuitetima Banka primjenjuje njemačku metodu obračuna kamata.

(2) Ako nije drugačije ugovoreno, kod kredita pravnim osobama kod kojih se otplata vrši u jednakim anuitetima Banka primjenjuje njemačku metodu obračuna kamata.

(3) Iznimno od odredbi stavka 1. ovog članka, Banka može primjenjivati i druge metode u slučaju namjenskog zaduženja kod drugih banaka u svrhu kreditiranja plasmana Klijenta. U tom slučaju ugovorom o kreditu Banka će s Klijentom korisnikom sredstava ugovoriti obračun kamata prema metodi obračuna davatelja sredstava.

(4) Ako nije drugačije ugovoreno, kod kredita građanima koji se otplaćuju u ratama ili sa mjesečnim obračunom kamata, a glavnicom na kraju razdoblja te na sve depozite Banka će primjenjivati englesku metodu obračuna kamata.

12. INTERKALARNA KAMATA

Članak 32.

(1) Banka će obračunavati interkalarnu kamatu u razdoblju korištenja kredita od dana prvog korištenja kredita do prijenosa kredita u otplatu.

(2) Ako nije drugačije ugovoreno, Banka će obračun provoditi prema engleskoj metodi obračuna, uzimajući u obzir stvarni broj dana.

(3) Ako nije drugačije ugovoreno ili ugovorom nije posebno utvrđena interkalarna kamata, obračunava se u visini redovne kamate.

13. REDOVNA KAMATA

Članak 33.

(1) Banka će obračunavati redovnu kamatu na nedospjelu glavnicu kredita, glavnicu depozita te na iskorišteni dio revolving kredita, okvirnog kredita po poslovnom računua i dopuštenog prekoračenja po tekućem računu.

14. ZATEZNA KAMATA

Članak 34.

(1) Ako nije drugačije ugovoreno, Banka će, za obračun i plaćanje zateznih kamata kada klijent kasni s ispunjavanjem obveza prema Banci, primijeniti zakonsku zateznu kamatu koja je promjenjiva sukladno propisima.

(2) Zateznu kamatu Banka će obračunavati primjenom dekurzivnog jednostavnog kamatnog računa.

(3) Zateznu kamatu Banka obračunava na iznos dospjele glavnice, naknade te ostalih troškova bez pripisa zatezne kamate glavnici, odnosno naknadama i ostalim troškovima istekom obračunskog razdoblja.

(4) Zateznu kamatu Banka obračunava primjenom zakonom propisanog matematičkog izraza.

(5) Zateznu kamatu Banka obračunava za cijelo vrijeme zakašnjenja, od prvog dana nakon datuma dospijeća, bez obračuna kamate na kamatu.

(6) Iznimno, kod pojedinih kreditnih proizvoda za fizičke osobe, zatezne kamate Banka obračunava u roku od 8 dana od dospijeća kredita. Korisnicima kredita koji dospjele obveze ne podmire unutar navedenog roka, Banka obračunava zatezne kamate za razdoblje od dana dospijeća do dana naplate.

(7) Ako nije drugačije ugovoreno ili utvrđeno aktima Banke, zateznu kamatu Banka obračunava krajem svakog mjeseca.

15. ISKAZIVANJE EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

Članak 35.

(1) Na izračun i iskazivanje EKS-a na dane kredite i primljene depozite Banka primjenjuje odredbe zakonskih propisa, Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima s pripadajućom Uputom za primjenu Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima.

16. KAMATA NA KREDIT U MIROVANJU (POČEK ILI GRACE RAZDOBLJE)

Članak 36.

(1) Banka će smatrati da je kredit u mirovanju ako je u potpunosti iskorišten, a bit će prenesen u otplatu

istekom ugovorenog vremenskog razdoblja počeka ili grace razdoblja.

(2) Ako nije drugačije ugovoreno ili posebnom odlukom nadležnog tijela Banke utvrđeno, na kredite koji se nalaze u mirovanju Banka obračunava redovnu kamatu na nedospjeli iznos glavnice kredita.

(3) Kamatu na kredite u mirovanju klijent plaća u intervalima (mjesečno, tromjesečno, polugodišnje i sl.), sukladno zaključenom ugovoru, odnosno odluci nadležnog tijela Banke.

17. NAPLATA I REDOSLIJED NAPLATE

Članak 37.

(1) Banka ima pravo teretiti račun klijenta u Banci, za dospjela nepodmirena dugovanja klijenta:

1. direktnim terećenjem,
2. ovisno o ovlaštenjima danim u ugovoru i
3. primljenim instrumentima osiguranja.

(2) Dospjela nepodmirena dugovanja, ako nije drugačije ugovoreno s klijentom, Banka zatvara prema zakonskim propisima prema sljedećem rasporedu:

1. troškovi (uključivo troškove ovršnog i parničnog postupka te javnobilježničke, odvjetničke i druge troškove),
2. potraživanja s osnove naknada,
3. potraživanja s osnove zateznih kamata,
4. potraživanja s osnove redovnih kamata te
5. potraživanja s osnove glavnice.

18. KREDITI UZ NAMJENSKE DEPOZITE

Članak 38.

(1) Za kredite koje Banka odobrava uz namjenski oročene depozite, Banka može utvrditi najmanju kamatnu maržu, kao razliku između visine kamatne stope za kredit i kamatne stope za namjenski depozit.

(2) Kamatna marža iz stavka 1. ovog članka vrijedi za cijelo vrijeme trajanja kreditnog odnosa uz ugovaranje jednakih Repricing razdoblja za kredit i depozit.

(3) Odstupanja od odredbi prethodnih stavaka ovog članka može odobriti isključivo Uprava Banke.

19. TRETMAN PREPLATE

Članak 39.

(1) Ako je dospjeli iznos duga plaćen u većem iznosu od iznosa zaduženja na dan dospijeća, preplaćeni iznos Banka raspoređuje na račun preplate.

(2) Račun preplate Banka zatvara povratom preplate ili zatvaranjem sljedećeg dospjelog duga, ovisno o iznosu preplate i dogovoru s klijentom.

(3) Kod kredita ugovorenih uz primjenu valutne klauzule, Banka iznos preplate knjigovodstveno vodi u ugovorenoj valuti obračunatoj prema ugovorenom tečaju za tu valutu na dan uplate temeljem koje je nastala pretplata.

(4) Iznos valute čini osnovu za namirenje sljedećeg dospjelog duga klijenta ili za povrat preplaćenog iznosa klijentu, preračunat u eursku protuvrijednost na dan dospijeća/povrata prema ugovorenom tečaju.

(5) Ako je dug plaćen prije roka dospijeća ili u većem iznosu, Banka ne obračunava i ne isplaćuje pasivnu kamatu.

20. TEČAJ

Članak 40.

(1) Za kredite i depozite s valutnom klauzulom Banka primjenjuje ugovoreni tečaj.

(2) Potraživanja po kreditima s valutnom klauzulom Banka vodi u deviznoj protuvrijednosti i iznosu valute:

1. do datuma dospijeća, ako je ugovorena otplata po određenom tečaju na dan dospijeća,
2. do datuma otplate, ako je ugovorena otplata po određenom tečaju na dan plaćanja.

(3) Devizne kredite i depozite Banka vodi u devizama do konačnog podmirivanja obveze od strane klijenta, odnosno Banke.

21. OBRAČUNI KAMATA U POSLOVANJU BANKE

21.1. Pravne osobe

Članak 41.

(1) Na depozite po viđenju pravnih osoba Banka obračunava kamatu kvartalno, proporcionalnom metodom, a sukladno Pravilniku i odlukama Uprave Banke. Kamatu obračunava do 3 (tri) radna dana nakon isteka obračunskog kvartala za obračunski kvartal i knjiži s datumom valute zadnjeg dana obračunskog kvartala. Banka isplaćuje kamatu u roku do 8 (osam) radnih dana od dana obračuna.

(2) Na oročene depozite pravnih osoba Banka obračunava kamatu mjesečno, proporcionalnom metodom. Kamatu obračunava prvog radnog dana nakon isteka obračunskog mjeseca, za obračunsko razdoblje i knjiži s datumom valute zadnjeg dana obračunskog mjeseca i/ili na dan dospijeća u skladu s ugovorom. U slučaju da je ugovorena isplata kamate, isplata je u roku do 8 (osam) radnih dana od dana obračuna.

(3) Na oročeni depozit pravne osobe razročen prije isteka ugovorenog roka oročenja, Banka, za razdoblje od prethodnog obračuna, obračunava i isplaćuje kamatu u skladu s posebnom Odlukom Uprave Banke o prijevremenom razročenju predmetnog depozita.

(4) Na oročene depozite pravnih osoba s otkaznim rokom Banka obračunava kamatu mjesečno, proporcionalnom metodom. Kamatu obračunava prvog radnog dana nakon isteka obračunskog mjeseca, za obračunsko razdoblje, s datumom valute zadnjeg dana obračunskog mjeseca i na dan povrata depozita u skladu s ugovorom. U slučaju da je ugovorena isplata kamate, isplata je u roku do 8 (osam) radnih dana od dana obračuna.

(5) Na kredite pravnim osobama Banka obračunava kamatu mjesečno, tromjesečno, kvartalno, polugodišnje ili godišnje, proporcionalnom metodom. Kamatu obračunava prvog radnog dana nakon isteka obračunskog razdoblja, za obračunsko razdoblje, s datumom valute zadnjeg dana obračunskog razdoblja i na dan dospijeća u skladu s ugovorom.

(6) Na sredstva koja klijent polaže na račun Banke s osnova realizacije uvoznih poslova i drugih obveza prema inozemstvu te na druge ugovorene ili propisane beskamatne pologe Banka ne obračunava i ne plaća kamatu.

(7) Prilikom kupnje vrijednosnih papira Banka obračunava kamatu (eskont) na dan kupnje vrijednosnih papira, primjenom proporcionalne metode za razdoblje od dana eskonta do dana dospijeća mjenice ili drugog vrijednosnog papira koji se otkupljuje. Obračunatu kamatu Banka oduzima od nominalnog iznosa otkupljenog vrijednosnog papira na dan otkupa.

(8) Za obračun kamata kod plasmana odobrenih iz namjenskih izvora Banka primjenjuje izračun po kojem plaća svoje obveze na ime kamata prema svom kreditoru.

(9) Ako su ugovorom utvrđeni uvjeti obračuna kamata različiti od uvjeta navedenih ovom članku, prilikom obračuna kamata Banka primjenjuje odredbe ugovora.

21.2. Kreditne institucije

Članak 42.

(1) Kamatnu stopu na bankovne kredite i depozite Banka ugovara za svaku transakciju pojedinačno. Banka obračunava i naplaćuje kamatu u skladu s pojedinačnim ugovorom (Zaključnicom).

(2) Kod obračuna kamate Banka koristi proporcionalnu metodu primjenom idealnog broja dana za obračunsko razdoblje (360 dana) u skladu s međunarodnim bankovnim pravilima.

21.3. Fizičke osobe

Članak 43.

(1) Na sredstva na tekućim i žiro računima, štednim računima i ulozima po viđenju fizičkih osoba Banka obračunava kamatu primjenom proporcionalne metode. Pripis kamate Banka obavlja kvartalno i prilikom zatvaranja računa.

(2) Na eurske, devizne te eurske s valutnom klauzulom nenamjenski oročene depozite Banka obračunava kamatu konformnom metodom.

(3) Na depozite iz stavka 2. ovog članka Banka obračunava te pripisuje ili isplaćuje kamatu sukladno pojedinačnom ugovoru:

1. mjesečno - na ugovorom utvrđeni dan u tijeku mjeseca ili na posljednji kalendarski dan u mjesecu,
2. tromjesečno – na ugovorom utvrđeni dan u tijeku tromjesečja,
3. kvartalno (31.03, 30.06, 30.09. i 31.12.),
4. polugodišnje - na ugovorom utvrđeni dan u tijeku polugodišta ili na posljednji kalendarski dan polugodišta - (30.06. i 31.12.),
5. godišnje - na ugovorom utvrđeni dan u tijeku godine ili na posljednji kalendarski dan u godini - (31.12.),
6. nakon isteka roka oročenja ili
7. nakon raskida Ugovora o oročenju.

(4) Kod dugoročnih nenamjenski oročenih depozita s ugovorenom isplatom kamate nakon isteka oročenja, Banka obračunava kamatu mjesečno, a pripis kamate obavlja nakon isteka roka oročenja.

(5) U slučaju raskida ugovora o nenamjenski oročenom depozitu prije isteka ugovorenog roka Banka priznaje kamatu najdužeg postignutog roka oročenja, a na ostatak do dana razročenja priznaje a' vista kamatu.

(6) Na eurske i devizne namjenski oročene depozite Banka obračunava kamatu konformnom metodom:

1. mjesečno
2. nakon isteka roka oročavanja,
3. nakon raskida Ugovora o oročenju.

(7) Na eurske i devizne namjenski oročene depozite Banka isplaćuje kamatu:

1. nakon isteka roka oročavanja, odnosno sukladno odredbama Ugovora o oročenju
2. nakon raskida Ugovora o oročenju.

(8) U slučaju raskida ugovora o namjenski oročenom depozitu prije isteka ugovorenog roka oročenja Banka obračunava kamatu uz primjenu kamatne stope sukladno odredbama Ugovora o oročenju.

(9) Na dopuštena prekoračenja po tekućim računima u eurima obračun kamate Banka obavlja kvartalno, proporcionalnom metodom.

(10) Na kredite fizičkim osobama Banka obračunava kamatu mjesečno proporcionalnom metodom i naplaćuje ju u rokovima dospijeća anuiteta (mjesečno). Banka može s korisnikom kredita ugovoriti obračun i naplatu kamate i u drugačijim vremenskim razdobljima.

(11) Iznimno od odredbi stavka 10. ovog članka, Banka može na kredite fizičkim osobama obračunavati kamatu i konformnom metodom.

(12) Za kreditne charge kartice Banka ne obračunava i ne naplaćuje kamatu za razdoblje od dana Izvatka nastalih troškova po kartici do dana dospijeća.

(13) Ako korisnik kreditne charge kartice ne podmiri dospjela potraživanja na dan dospijeća, Banka obračunava i naplaćuje zateznu kamatu na iznos ukupnog duga od datuma dospijeća do datuma provedenog plaćanja sukladno Odluci o kamatnim stopama, a primjenom proporcionalne metode obračuna.

(14) Za kreditne revolving kartice Banka obračunava kamatu na iskorišteni dio kredita mjesečno primjenjujući proporcionalnu metodu.

(15) Ako korisnik kreditne revolving kartice ne podmiri dospjela potraživanja na dan dospijeća, Banka obračunava i naplaćuje zateznu kamatu na iznos ukupnog duga od datuma dospijeća do datuma provedenog plaćanja, sukladno Odluci o kamatnim stopama Banke, a primjenom proporcionalne metode obračuna.

22. IZVJEŠTAVANJE

22.1. Obračunate kamate

Članak 44.

(1) Ovisno o vrsti kreditnog aranžmana, Banka će klijenta obavijestiti o visini njegove obveze pisanim putem ili nekim drugim dogovorenim načinom obavještavanja.

(2) Banka će, u depozitnom poslovanju, obavijestiti pisanim putem klijenta o visini obračunate i odobrene kamate, odnosno drugim dogovorenim načinom dostave informacija.

22.2. Promjena kamatne stope

Članak 45.

(1) U slučaju promjene kamatne stope ili snižavanja kamatne stope za depozite, uslijed promjena navedenih Pravilnikom, Banka će o tome, sukladno zakonskim propisima, obavijestiti potrošača iz članka 2. stavak 2. Pravilnika najmanje petnaest dana prije nastupa promjene i to:

1. pisanim putem i/ili
2. objavom u poslovnim prostorima Banke namijenjenim poslovanju s klijentima i/ili
3. objavljivanjem na internet stranicama Banke.

(2) Ako potrošač iz članka 2. stavak 2. Pravilnika nije suglasan s promjenom iz stavka 1. ovog članka, može najkasnije do datuma nastupa promjene kontaktirati Banku i predložiti okončanje ugovornog odnosa.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, Banka će s klijentom ugovoriti uvjete povrata do konačnog roka namire, odnosno razuman rok prijevremenog povrata depozita, odnosno kredita.

23. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 46.

(1) Na sve što je Pravilnikom regulirano drugačije od odredbi zakonskih propisa, Banka će primjenjivati odredbe zakonskih propisa.

(2) Banka ima pravo izmjene i dopune ovog Pravilnika uslijed izmjene zakonskih propisa i u slučajevima kada postoje objektivni razlozi za izmjenu (npr. promjene u poslovanju izazvane tehničko-tehnološkim razlozima, promjene na tržištu u pogledu visine kamatnih stopa i promjenjihvih parametara i sl.).

(3) Ovaj Pravilnik se primjenjuje od dana 30.06.2023. godine.

(4) Danom primjene Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o obračunu kamate u poslovanju Banke broj: U-2-5/2023. od 21.02.2023. godine.

Prilog 1:

Metode obračuna kamata[3]

1. METODE OBRAČUNA REDOVNIH KAMATA

Obračun kamata Banka može provoditi primjenom jednostavnog i složenog kamatnog računa.

Jednostavni kamatni račun je kamatni račun kod kojeg Banka u svakom razdoblju kapitalizacije, za vrijeme trajanja kapitalizacije, kamate obračunava uvijek na početnu glavnicu.

Složeni kamatni račun (kamatno-kamatni račun) je kamatni račun kod kojeg Banka obračunatu kamatu za prvo obračunsko razdoblje pribraja početnoj glavnici, pa u idućem obračunskom razdoblju obračunava kamatu na početnu glavnicu uvećanu za iznos kamate iz prvog razdoblja. U svakom sljedećem razdoblju ukamaćivanu kamatu Banka obračunava na preostalu glavnicu uvećanu za obračunatu kamatu iz prethodnog razdoblja ukamaćivanja, odnosno dolazi do obračuna kamate na kamatu (anatocizam).

Neovisno o primjeni jednostavnoga ili složenoga kamatnog računa, Banka može kamatu obračunavati dekurzivno ili anticipativno.

Dekurzivni obračun kamate je obračun kod kojega Banka kamatu obračunava i pribraja glavnici, odnosno isplaćuje na kraju obračunskog razdoblja. Pri ovakvom načinu obračuna Banka obračunava kamatu od početne vrijednosti, tj. od glavnice s početka osnovnog razdoblja kapitalizacije.

Anticipativni obračun kamate je obračun kod kojega Banka kamatu obračunava unaprijed za razdoblje kapitalizacije, odnosno na početku razdoblja ukamaćivanja i to od konačne vrijednosti glavnice tj. iznosa s kraja obračunskog razdoblja. Nakon izračuna, Banka kamatu na početku razdoblja ukamaćivanja oduzima od te glavnice.

I. JEDNOSTAVAN KAMATNI RAČUN

I.1. Dekurzivni način obračuna kamate

Pri izračunu kamate prema dekurzivnom jednostavnom kamatnom računu Banka primjenjuje sljedeće matematičke izraze:

a) za godine:

$$I = \frac{C \times p \times g}{100}$$

b) za mjesece:

$$I = \frac{C \times p \times mj}{1200}$$

c) za dane:

$$I = \frac{C \times p \times d}{36500}$$

Ovisno o metodi koju Banka primjenjuje (engleska, francuska ili njemačka), u izrazu točki c) umjesto broja 36500 može primijeniti broj 36600 ili 36000.

U izrazima pod a), b) i c) simboli imaju sljedeće značenje:

C = iznos glavnice;

g = broj godina;

mj = broj mjeseci;

d = broj dana;

p = dekurzivna kamatna stopa te

I = iznos kamate

I.2. Anticipativni način obračuna kamate

Za razliku od dekurzivnog načina obračuna kamate, kod kojeg će kredit (dug ili glavnica) nakon isteka ugovorenog roka biti vraćen uvećan za pripadajuću kamatu, kod anticipativnog načina obračuna kamate Banka glavnicu odmah umanjuje za izračunatu kamatu, a nakon isteka roka korisnik kredita (klijent) dužan je vratiti cjelokupni iznos glavnice.

Pri izračunavanju kamate prema anticipativnom jednostavnom kamatnom računu Banka koristi sljedeće matematičke izraze:

[3] Definicije i formule navedene pod ovom točkom Priloga 1. preuzete su iz Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima s Uputom za primjenu Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima (NN 1/2009 od 02. siječnja 2009. godine). U slučaju nesuglasja, primjenjuje se utvrđeno Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima s Uputom za primjenu Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranju usluga s potrošačima (NN 1/2009 od 02. siječnja 2009. godine).

$$S_n = C_0\left(1 - \frac{q}{100}\right)$$

ili

$$S_n = C_0 - D$$

gdje je:

S_n = sadašnja vrijednost budućeg duga (isplaćeni iznos);

q = anticipativna kamatna stopa;

C_0 = iznos duga (glavnice) te

D = iznos diskonta.

Navedenim izrazima prikazana je sadašnja vrijednost glavnice koja dospijeva za jednu godinu. Glavnica koja dospijeva za n godina danas vrijedi manje, pa svođenje na sadašnju vrijednost zovemo još i diskontiranje, a kamatni faktor kojim se diskontiranje provodi diskontni faktor.

Primjenom jednostavnoga kamatnog računa iznos diskonta Banka može izračunati na sljedeći način:

a) za godine:

$$D = \frac{C_0 \times q \times g}{100 + q \times g}$$

b) za mjesece:

$$D = \frac{C_0 \times q \times mj}{100 + q \times mj}$$

c) za dane:

$$D = \frac{C_0 \times q \times d}{100 + q \times d}$$

Ovisno o metodi koju Banka primjenjuje (engleska, francuska ili njemačka), u izrazu točki c) umjesto broja 36500 može primijeniti broj 36600 ili 36000.

U izrazima a), b) i c) simboli imaju sljedeće značenje:

D = iznos diskonta;

C_0 = iznos glavnice;

g = broj godina;

mj = broj mjeseci;

d = broj dana te

q = anticipativna kamatna stopa..

II. SLOŽENI KAMATNI RAČUN

Primjena složenog kamatnog računa može prouzročiti anatocizam tj. zaračunavanje kamata na kamate.

U ugovornim i izvanugovornim obveznim odnosima anatocizam nije dopušten u hrvatskom pravnom sustavu.

Od 01.01.2006. godine izuzetak u tom pogledu su računi depozita i štednih pologa kod banaka i drugih financijskih institucija (čl. 27. st. 3. Zakona o obveznim odnosima NN 35/2005 od 17.03.2005. godine), a do 01.01.2006. godine od zabrane anatocizma bile su izuzete dospjele neisplaćene ugovorne kamate u kreditnim poslovima banaka i drugih bankarskih organizacija.

U ovome dijelu Pravilnika složeni kamatni račun razmotren je samo s matematičkog gledišta.

II.1. Dekurzivni način obračuna kamate

Za ukamaćivanje glavnice uz primjenu dekurzivnog složenog kamatnog računa Banka koristi matematički izraz:

$$C_n = C_0\left(1 + \frac{p}{100}\right)^n$$

Konačnu vrijednost Cn dobijemo tako da početnu vrijednost C_0 pomnožimo s n-tom potencijom izraza:

$$\left(1 + \frac{p}{100}\right)$$

Ovaj izraz predstavlja dekurzivni kamatni faktor i označen je r te formulu za izračunavanje konačne vrijednosti primjenom dekurzivnog načina obračuna kamate i složenoga kamatnoga računa možemo pisati i ovako:

$$C_n = C_0\, r^n$$

Izraz r^n je konačna vrijednost jedne novčane jedinice zajedno s kamatom obračunatom dekurzivno za n razdoblja uz kamatnu stopu p.

II.2. Anticipativni način obračuna kamate

Primjena složenoga kamatnog računa uz anticipativni način obračuna kamata je složenija te financijska matematika pruža mogućnost da ustanovi kojoj anticipativnoj kamatnoj stopi (q) odgovara dekurzivna kamatna stopa (p), što matematički izvodimo na sljedeći način:

$$C_0\left(1 - \frac{q}{100}\right) = \frac{C_0}{1 + \frac{p}{100}}$$

Iz čega slijedi da je:

$$p = \frac{100 \times q}{100 - q}$$

odnosno da je:

$$q = \frac{100 \times p}{100 - p}$$

Jednaki početni iznosi uz istu kamatnu stopu, istu kapitalizaciju i isti broj godina kod anticipativnog ukamaćivanja daju veće konačne vrijednosti nego kod dekurzivnog ukamaćivanja zato što su pri dekurzivnom ukamaćivanju izračunate kamate od vrijednosti iznosa na početku godine, dok su kod anticipativnog obračunavanja kamate izračunate od vrijednosti iznosa na kraju godine.

III. RELATIVNA I KONFORMNA KAMATNA STOPA

Ako su razdoblje ukamaćivanja i razdoblje na koje se nominalna kamatna stopa odnosi jednake duljine, nominalnu kamatnu stopu možemo izravno upotrijebiti u matematičkom izrazu za izračunavanje kamata.

U slučajevima kada nominalna kamatna stopa nije prilagođena obračunskim razdobljima (npr. kamatna stopa je izražena na godišnjoj razini, a obračun kamata je mjesečni), nominalnu kamatnu stopu preračunavamo u kamatnu stopu za kraće ili duže vremensko razdoblje na sljedeća dva načina:

1. relativnim (razmjernim ili proporcionalnim) i
2. konformnim načinom.

Kod jednostavnoga kamatnog računa upotreba nominalne kamatne stope ili odgovarajuće relativne kamatne stope dovodi do iste konačne vrijednosti, tj. istih kamata.

Kod složenoga kamatnog računa upotreba nominalne kamatne stope i odgovarajuće relativne kamatne stope ne dovode do iste konačne vrijednosti glavnice.

Konačna ili buduća vrijednost glavnice jednaka je uz upotrebu nominalne kamatne stope, kao i uz upotrebu odgovarajuće konformne kamatne stope, tj. složene kamate su jednake.

Kod složenoga kamatnog računa postoje razlike između relativne i konformne kamatne stope.[4]

III.1. Relativna kamatna stopa

Relativna (razmjerna ili proporcionalna) kamatna stopa računa se prema odnosu duljine razdoblja na koji se odnosi nominalna kamatna stopa i duljine vremenskog razdoblja za koje se vrši obračun kamate.

Preračunavanje kamatne stope na elementarno razdoblje ukamaćivanja obavlja se jednostavnim dijeljenjem nominalne kamatne stope omjerom razdoblja na koje se ona odnosi i elementarnog razdoblja ukamaćivanja.

III.2. Konformna kamatna stopa

Konformna kamatna stopa je ona kamatna stopa koja za istu glavnicu daje jednaku kamatu bez obzira provodi li se obračun u dužim ili kraćim vremenskim razdobljima od razdoblja na koje se odnosi nominalna kamatna stopa, a računa se prema formuli:

$$p' = 100\left[\left(1 + \frac{p}{100}\right)^{m} - 1\right]$$

odnosno

$$p' = 100 \times \left(\sqrt[m]{r} - 1\right)$$

gdje je:

p = godišnja dekurzivna kamatna stopa,

p' = konformna kamatna stopa za razdoblja kraća (duža) od jedne godine te

m = broj obračunskih razdoblja.

Preračunavanje kamatne stope na elementarno razdoblje ukamaćivanja obavlja se prema načelu očuvanja ekvivalencije kapitala.

Konformna kamatna stopa može se računati uz primjenu dekurzivnoga i anticipativnog načina obračuna kamate. Formula za izračunavanje konformne kamatne stope dekurzivnim načinom ima ovaj oblik:

$$p'd = 100 \times \left[\left(1 + \frac{p}{100}\right)^{\frac{d}{365}} - 1\right]$$

gdje je:

p'd = konformna kamatna stopa za određeni broj dana na godišnjoj razini,

p = godišnja kamatna stopa te

d = broj dana za koji se izračunava konformna kamatna stopa.

[4] U usporedbi s relativnom (razmjernom ili proporcionalnom) kamatnom stopom konformna kamatna stopa povoljnija je za klijenta ako su kamate obračunate za razdoblja kraća od razdoblja na koje se odnosi nominalna kamatna stopa (najprisutnije u praksi), a za vjerovnika je povoljniji kod obračuna kamata na razdoblja duža od razdoblja na koje se odnosi nominalna kamatna stopa

Matematički izraz za konformnu kamatnu stopu uz primjenu anticipativnog načina obračuna izgleda ovako:

$$q' = 100 \times \left[1 - \left(1 - \frac{q}{100}\right)^{\frac{1}{m}}\right]$$

pri čemu simboli imaju sljedeće značenje:

q' = anticipativna konformna kamata,

q = godišnja anticipativna kamata te

m = broj obračunskih razdoblja.

IV. NAČINI OTPLATE KREDITA

Pored jednokratnog i sukcesivnog povrata kredit se može otplatiti na sljedeće načine:

1. u jednakim otplatnim ratama (anuitetima), pri čemu se tijekom otplate iznos kamate smanjuje, a otplatne kvote povećavaju, što je posljedica činjenice da se kamate obračunavaju na ostatak duga koji se smanjuje.
2. u promjenjivim otplatnim ratama (anuitetima, pri čemu su otplatne kvote jednake tijekom otplate.

U nastavku su navedeni primjeri izračuna navedena dva načina izračuna otplatnih rata (anuiteta), a simboli imaju sljedeća značenja:

C = iznos glavnice,

p = godišnja dekurzivna kamatna stopa,

C_k = glavnica (ostatak duga) na kraju k-tog razdoblja,

R_k = iznos otplatne rate (anuiteta) na kraju k-tog razdoblja,

n = broj razdoblja otplate kredita,

Q_k = iznos otplatne kvote na kraju k-tog razdoblja te

I_k = iznos kamate na kraju k-tog razdoblja.

IV.1. Otplata kredita jednakim otplatnim ratama

Kredit C treba otplatiti u n jednakih otplatnih rata (anuiteta) R koje dospijevaju u jednakim vremenskim jedinicama na kraju svakog razdoblja, uz godišnju dekurzivnu kamatnu stopu p. Razdoblje ukamaćivanja je jednako jedinici vremenskog dospijeća između rata (anuiteta).

Rata (anuitet) se izračunava iz izraza:

$$R_k = R = C\frac{r^2(r-1)}{r^2-1}$$

gdje je:

$$r = 1 + \frac{p}{100}$$

kamate na kraju razdoblja k iznose

$$I_k = \frac{C_{k-1}p}{100}$$

otplatna kvota na kraju razdoblja k iznosi

$$Q_k = R - I_k$$

glavnica na kraju razdoblja k iznosi

$$C_k = C_{k-1} - Q_k$$

pri čemu prethodna četiri izraza vrijede za sva razdoblja otplate kredita k = 1, …,n.

Zbroj svih otplatnih kvota jednak je iznosu kredita

$$C = \sum_{k=1}^{n} Q_k$$

a kako za svako razdoblje k vrijedi

$$R = I_k + Q_k$$

to je, zbrajajući za sva razdoblja,

$$\sum_{k=1}^{n} R_k = \sum_{k=1}^{n} I_k + \sum_{k=1}^{n} Q_k$$

$$n \times R = \sum_{k=1}^{n} I_k + C$$

odnosno ukupne kamate su

$$\sum_{k=1}^{n} I_k = nR - C$$

a zadnja otplatna kvota uvijek je jednaka ostatku duga iz pretposljednjeg razdoblja

$$Q_n = C_{n-1}$$

IV.2. Otplata kredita uz jednake otplatne kvote

Kredit C treba otplatiti u promjenjivim otplatnim ratama (anuitetima) Rk na kraju svakog razdoblja k u kojima su otplatne kvote jednake, uz godišnju dekurzivnu godišnju kamatnu stopu p i vrijeme otplate n.

Najprije se izračunaju jednake otplatne kvote za svako razdoblje k

$$Q_k = Q = \frac{C}{n}$$

k = 1, …, n

Ostatak duga na kraju k-tog razdoblja

$$C_k = C_{k-1} - Q \qquad \text{ili} \qquad C_k = C^{\left(1-\frac{k}{n}\right)}$$

Kamata na kraju k-tog razdoblja

$$I_k = \frac{C_{k-1} p}{100} \quad \text{ili} \quad I_k = C\left(1 - \frac{k-1}{n}\right)\frac{p}{100}$$

Promjenjiva rata (anuitet) na kraju k-tog razdoblja jednaka je

$$R_k = I_k + Q \quad \text{ili} \quad R_k = \frac{C}{n}\left[(n-k+1)\frac{p}{100} + 1\right]$$

Ukupne su kamate jednake

$$\sum_{k=1}^{n} I_k = \frac{Cp}{200}(n+1)$$

te vrijedi

$$Q_n = C_{n-1}$$

2. METODE OBRAČUNA ZATEZNIH KAMATA

Sukladno odredbama Zakona o kamatama, od 20. srpnja 2004. godine nadalje, zatezna kamata se obračunava primjenom jednostavnog kamatnog računa.

Za obračunsko razdoblje na razini godine primjenjuje se sljedeći matematički izraz:

$$K = \frac{C \times p \times d}{36.500}$$

gdje je:
K = iznos zatezne kamate,
C = glavnica,
p = stopa zatezne kamate te
d = broj dana

Broj dana je uvijek 365 dana bez obzira na prijestupnu godinu.

Za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i koristi se sljedeći matematički izraz:

$$K = \frac{C \times p \times d}{36.500}$$

odnosno za prijestupnu godinu

$$K = \frac{C \times p \times d}{36.600}$$

gdje je:
K = zatezna kamata,
C = glavnica,
p = stopa zatezne kamate te
d = broj dana

3. METODE ESKONTIRANJA MJENICE

Banka mjenice eskontira proporcionalnom metodom prema sljedećoj formuli:

$$K = C \times \frac{\frac{p \times x}{36.500}}{1 + \frac{p \times s}{36.500}}$$

odnosno za prijestupnu godinu

$$K = C \times \frac{\frac{p \times x}{36.600}}{1 + \frac{p \times s}{36.600}}$$

gdje je:
K = kamata,
C = nominalni iznos mjenice,
p = stopa kamate te
d = broj dana

Iznos koji će Banka isplatiti klijentu na račun Banka izračunava:

$$C_0 = C - K$$

gdje je:
K = kamata izračunata prema prethodnoj formuli,
C = nominalni iznos mjenice te
C_0 = iznos koji će Banka isplatiti klijentu na račun.